

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Szwecya. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące z Wiednia. — Nowiny dworu. — Nowiny zagraniczne. — Czynności instytutu kredytowego. — Losowanie obligacyi indemnizacyjnych. — Organizacya zaopatrzenia wojskowego.)

Wiedeń, 18. stycznia. Jego Cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Jan obchodzi dnia 20go b. m. w Gracu 74tą rocznicę swych urodzin. Dostojni członkowie rodziny sędziwego Arcyksięcia mają się na ten dzień zjechać do Gracu. — Ces. rosyjski ambasador przy dworze hanowerskim pan *Fonton*, bawiący obecnie w Petersburgu, objął według doniesień z Petersburga na miejsce zmarłego niedawno radzcy stanu Łabińskiego dyrekcye spraw w kancelaryi politycznej, przeto zapewne nie powróci tak prędko na swą posadę ambasadora.

Instytut kredytowy handlu i przemysłu zaczął już wypłacać zaliczki na rozmaite papiery publiczne. Instytut przyjmuje papiery przedsiębiorstw przemysłowych w zastaw; tym sposobem ustał po części brak pieniędzy, tamujący od niejakiego czasu obroty handlu.

Według nowej organizacyi urzędów zaopatrzenia wojskowego dzielić się będzie ta gałąź administracyi na 50 sekcyi czyli okręgów, mianowicie 48 w kraju, a jedna dla Księstw Naddunajskich. — kowych z zatogą austriacką, a jedna dla Księstw Naddunajskich. — Dnia 30. kwietnia r. b. rozpocznie się losowanie obligacyi indemnizacyjnych w niższej Austrii, w Czechach, Morawii, Szlązku, Styryi, Karyntyi, Krainie, Saleburgu, Istrii, w Gorycyi i Gracju, w Tyrolu i w Tryescie. Wkrótce ma być ogłoszony w każdym z tych krajów koronnych plan losowania, gdzie zawarte będą bliższe przepisy względem ustanowienia funduszu gotówki przeznaczzonego do wylosowania.

Hiszpania.

(Koncesye na kolei. — Uwzięczeni w rozruchu pod sądem. — Depesza z 15. stycznia.)

Z **Madrytu** piszą pod dniem 11. stycznia: Kortezy obradowali dzisiaj nad projektem prawa upoważniającym rząd do udzielenia towarzystwu „du Grand-Centrale de France“ koncesyi na budownia kolei żelaznej z Madrytu do Saragossy. Obrady szły oporem, lecz wkońcu utrzymał się wniosek większością 154 przeciw 54 głosom. A luboć dotąd tylko sześć pierwszych punktów projektu potwierdzono, nie wahał się rząd wydać zaraz na mocy punktu pierwszego żądanej koncesyi. — Liczba uwięzionych przy ostatnim rozruchu żołnierzy milicyi sięga do 45. Comacho, dowódzca buntowniczego batalionu i rzadca dóbr narodowych został tymczasowo usunięty z swych posad.

Depesza z **Madrytu** z 15. stycznia donosi. Śledztwo z uwięzionymi w ostatni poniedziałek żołnierzami milicyi już ukończone, i obrońcy są mianowani. Dziennik *La Nación* zapowiada niezawodną zmianę gabinetu. Pan Escosura ma objąć ministeryum spraw wewnętrznych, a pan Lujan ministeryum handlu. Wystąpienie zaś pana Bruil jeszcze nie pewne. — Zapewniają, że towarzystwo kredytu ruchomego podejmie się budowy przy Puerta del Sol i północnej kolei żelaznej.

Anglia.

(Traktat z Japonią.)

Londyn, 16. stycznia. *London Gazette* ogłasza traktat zawarty w Nagasaki dnia 14. października 1854 między Anglią i Japonią, a dnia 9. października 1855 tamże ratyfikowany:

1) Porta w Nagasaki (Fisen) i Hokodadi (Matamei) będą otwarte okrętom angielskim, a to dla skutecznienia ich reparacyi, zaopatrzenia się w świeżą wodę, w żywność i inne potrzeby, jakie do użytku okrętów są konieczne.

2) W zamiar tego zamyka się od dnia dzisiejszego (14. października 1854). Hokodadi w 50 dni po odbiciu z tamtąd admirała (Stirlinga). Ustawy i regulamin każdego z tych portów mają być zachowane.

3) Te tylko okręta, które zagrożone są od burzy lub innym jakim sposobem skołatane, mogą bez pozwolenia cesarskiego zawijać do innych jak tu wspomnianych portów.

4) Okręta angielskie, które zawiną do portów japońskich, mają się poddać ustawom japońskim. W razie, gdyby wyżsi oficerowie lub komendanci okrętów ustawy te przekraczali, będą porta te dla nich zamknięte. Gdyby zaś osoby niższego znaczenia dopuściły się tego przekroczenia, natenczas wydać ich należy do ukarania komendantom ich okrętów.

5) W portach japońskich, które teraz lub później otworzone będą dla okrętów lub poddanych z obcego narodu, mają angielskie okręta lub poddani doznawać tych samych korzyści jak narody najwięcej uwzględnione, z wyjątkiem jednak tych korzyści, jakie dla Holendrów lub Chińczyków wynikają z teraźniejszych ich stosunków do Japonii.

Francya.

(Poczta paryska. — Bal u poselstwa angielskiego. — Przemowa księcia Cambridge do wojska. — Bal u hr. Morny. — Stan finansów. — P. Olozaga przybył. — Potoczne. — Wpłata na pożyczkę.)

Paryż, 16. stycznia. Na wczorajszym balu w pałacu poselstwa angielskiego znajdowali się, jak donosi *Monitor*: Cesarz, Cesarzowa i książę Cambridge. Cesarz rozpoczął bal tańcem z Lady Cowley. Książę Cambridge tańczył z księżną Augustą heską. O północy zastawiono sutą wieczerzę. Tańce zaś ustały dopiero nad rankiem.

Monitor podaje przemowę, jaką miał książę Cambridge przy wczorajszym rozdawaniu medalów między żołnierzy armii krymskiej: „dny naszym towarzyszom wojennym, którzy te medale i gościnnie między oboma panuje narodami, tudzież w wojsku francuskiej, który dzieli Królowa i lud angielski, widząc tyle bohaterkich czynów francuskiego wojska. W wielkich dopiero bitwach nad Almą, pod Inkermanem i przy zdobyciu Sebastopola uświetliły i ustaliły obie armie przymierze dwu potężnych narodów. Dalby Bóg, by przymierze to trwało wiecznie na szczęście i chwałę Francyi i Anglii. Co do mnie moi dzielni towarzysze, to zaszczyt, który mi dziś spotkał, jest mi tem droższem i cenniejszem, że sam służyłem z wami, sam podziwiałem własnymi oczyma waszą waleczność, wasze wysokie wojskowe cnoty i tę wytrwałość waszą, z jakąście najśmielszych dokonywali czynów, największe znosili trudy, najsroższe ważyli niebezpieczeństwa. Niewymownie wdzięczny jestem przytem Cesarzowi, że polecił mi rozdzielać medale te w swej własnej przytomności“.

Hrabia Morny wyprawił wczoraj dla ciała prawodawczego bal, na którym znajdowało się także wiele członków teraźniejszej rady wojennej. Przy tej sposobności miał hrabia Morny powiedzieć deputowanym, że posiedzenia togoroczne rozpoczną się niezawodnie z końcem lutego.

Ogłoszony dzisiaj w Monitorze artykuł o stanie finansów francuskich, rozprószył wszelkie obawy. Wkrótce odbędzie się nowy pobór podatków stałych, ztąd więc będzie mogła Francya długi jeszcze czas pokrywać wszystkie koszta wojenne, nim przystąpi do nowej jakiej pożyczki. Poseł hiszpański pan Olozaga zajął już napowrót tutejszą swą posadę, i był wczoraj na balu w poselstwie angielskim. Słychać, że ma przytem pełnomocnictwo zawrzeć w imieniu Hiszpanii przymierze zaczepne i odporne z państwami sprzymierzonymi. Wielu wysłużonych oficerów otrzymało teraz ponownie zawezwanie ministra wojny, ażeby wstępowali nanowo do służby czynnej.

Według telegraficznego wyciągu z sprawozdania francuskiego ministra skarbu o stanie finansów, wpłacono na ostatnie pożyczki miliard 120 milionów. Mająca się jeszcze wpłacić suma na pokrycie nadzwyczajnych kosztów wojennych w roku 1856 wynosi 535 milionów.

Holandya.

(Sprawy zamorskie Holandyi.)

Hanga, 14. stycznia. Kopye holenderscy w Coro i Macoraibo na Wenezueli zaznali w lutym zeszłego roku licznych nieprawości od tamtejszych ludów tak, że napadani i rabowani zaledwie śpieszną ucieczką dalszemu uchodzili niebezpieczeństwu. Według naj-

świeższych wiadomości z Curaçao zażądał teraz jenerałny konsul holenderski w Caraccas w imieniu swego rządu zadosyćczynienia pokrzywdzonym i domaga się, ażeby jenerał Falcon, wojenny komendant w Coro był niezwłocznie z posady swej usunięty i inny go zastąpił, tudzież ażeby sędziowie, którzy rozstrzygli tę sprawę ze szkodą pokrzywdzonych surowo byli ukarani i z posad swych usunięci, zaś winni napadu i rabunku pod sąd nowy postawieni a pokrzywdzeni w stratach swych wynagrodzeni. — Król. fregata wojenna „Książę Alexander“ stoi przy Bonaire i ma zlecenie poprzec w potrzebnym razie czynnie słuszne te wymagania Holandi.

Włochy.

(Troskliwość Ojca św. o mieszkańców Campagni. — Mianowany kaznodzieja apostolski.)

Rzym, 8. stycznia. Sławna na całą Europę jest prowincja papieska Campagna. Ujmuje szczególnym wdziękiem swego położenia i błogosławiona żywną pełnością swej ziemi, lecz ukrywa w swem łonie wieczny zaród śmierci, technie w około smutkiem i zniszczeniem. Jej urodzajne pola i bujne niwy leżą odłogiem i opuszczone, bo nieszczęśliwych mieszkańców przeredza coraz widoczniej śmierć i choroba, a zaraźliwe powietrze odstrasza nawet wędrującego przechodnia. Wyludniły się wieś i zagrody, osowiaki i osamotniały najpiękniejsze okolice, ogłuchły i zdziczały najcudniejsze gaje pomarańcz i daktyłów. Jego Świątobliwość powziął teraz szlachetny zamiar polepszyć choć w części nieszczęsny ten stan swej najżyźniejszej prowincyi. Postanowił osobną komisję złożoną z kardynałów Mattei Altieri, Clarelli i prałatów Maciotti, Vileleschi i Seraffi, ażeby obmyśleć skuteczne środki zaradcze. Komisja przedłożyła teraz rezultat swych narad a Jego Świątobliwość potwierdził go bezwarunkowo. Będzie więc teraz założony osobny szpital dla samych tylko mieszkańców Campagni, liczne zaś i wygodne ambulanse będą przejeżdżać całą krainę i zwozić chorych ze wszystkich stron i miejsc.

— Jego Świątobliwość Papież mianował austriackiego kapłana, kapucyna O. Luigi z Tryentu, Apostolskim kaznodzieją.

Niemce.

(Pomnożenie Zandarmeryi.)

Dzienniki pruskie donoszą, że po prowincjach na pograniczu od Rosyi daje się czuć tak wielka potrzeba pomnożenia zandarmeryi, że rząd niemiecki przedłożył sejmom jeszcze w ciągu bieżących obrad potrzebę zaradczych środków.

Dania.

(Konferencye względem opłaty cła na Sundzie.)

Kopenhaga, 15. stycznia. Dziennik *Dagbladet* podaje z źródeł prywatnych następujące szczegóły o otwarciu konferencyi względem opłaty cła na Sundzie. Rząd duński przy naradach, po czym opuścił zgromadzenie. Obecni byli reprezentanci dwunastu państw, między nimi p. *Tegoborski*, pełnomocnik Rosyi. Tajny radca Bluhme przedłożył plan względem skapitalizowania cła sundowego. Na mowę pana Bluhme, wyjaśniającą pojednawcze dążności Danii, oświadczył p. *Tegoborski*, że Rosya pierwsza w tej sprawie podała rękę Danii, nieżycząc sobie spłaty cła sundowego. Taką samą deklaracyę dały już poprzednio Meklenburg i Hamburg. Na mowę pana Bluhme odpowiedział szwedzki pełnomocnik baron *Lagerheim*. Dla zebrania potrzebnych materiałów, mianowicie wykazów dochodu i wydatku cła sundowego od 1841 do 1847 roku, postanowiono odroczyć konferencyę do końca tego miesiąca. Po spisaniu wywodu słownego zamknięto posiedzenie.

Szwecya.

(Objasnienia do traktatu szwedzkiego.)

Traktat grudniowy zawarty między Szwecyą i mocarstwami zachodnimi — donoszą z Kopenhagi — spowodował gabinet petersburgski wystawił w dość zwięzłym memoryale rzeczowy stan i powody sporów pogranicznych ze Szwecyą i obostrzonych preferencyi. Ściągnąca się do tej sprawy odpowiedź rządu szwedzkiego nie jest tu jeszcze wiadoma, zaczem nie można przystąpić i do rozpoznania uwag gabinetu petersburgskiego. Według brzmienia traktatu petersburgskiego z 14. maja 1826 został Pasnek miejscem granicznym norweską i fińską Laponii. Obostrzonym mieszkańcom ma być pozwolone paszenie trzód jeszcze przez sześć lat na cudzem terytorjum i trudnić się rybołówstwem, a który-to traktat przedłużono roku 1834. Upewniają teraz, że fińscy Laponie zaczynają się już trudnić rolnictwem, gdy tymczasem norwegscy Laponie wypasali trzody swoje liczące do 10.000 sztuk przez ośm miesięcy zimowych w Finlandyi i wyrządzali tym sposobem wielką szkodę lasom, myślistwom i koloniom osiadłych Laponów. Dla otrzymania więc za te straty odpowiedniego wynagrodzenia od Szwecyi, rozpoczęto roku 1851 negocyacye w Sztokholmie, gdzie gabinet petersburgski wniósł żądanie, aby tytułem wynagrodzenia za używanie pastwisk lapońskich przyznała Szwecya Laponom rosyjskim prawo łowienia ryb w zatoce wareskiej własnymi statkami i sieciami, założenia pod jurysdykcyą norweską zakładu do przechowania sprzętów i statków, i pozostawienia tam dla ich dopilnowania straży złożonej z kilku ludzi. Rząd szwedzki zezwalał jednak tylko na rybołówstwo na statkach norweskich, zaczem też nastąpiło ze strony Rosyi zupełne zamknięcie granicy norweską. Dla dalszego uregulowania rybo-

łówstwa w Tana i sądowego rozpoznania miała się w czerwcu 1852 odbyć wspólna konferencya, która jednak dla stosunków politycznych nieprzyszła do skutku. (Dziennik *Nord* przyznaje zresztą, że zachodziły nierównie większe jeszcze nieporozumienia i odbywały się liczne negocyacye w tej mierze.)

Rosya.

(Manifest zaślubin Wielkiego Księcia.)

Petersburg, 11. stycznia. Na uroczystość zaślubin Jego ces. Wysokości Mikołaja Mikołajewicza wydał J. M. Cesarz następujący z dnia 8. b. m. manifest:

„My z Bożej łaski Alexander Drugi, Cesarz i Samodzierca wszech Rosyi i t. d. i t. d. oświadczamy niniejszem wszystkim wiernym poddanym naszym: Nasz brat ukochany, Wielki Książę Mikołaj Mikołajewicz, zamierza po otrzymaniu pozwolenia od naszej matki ukochanej, Cesarzowej Alexandry Feodorowy, i za Naszem przyzwoleniem zaślubić się z córką Jego cesarzewicz. Wysokości, księcia Piotra Oldenburgskiego, księżniczką Alexandra. Pochwalamy wybór ten z tem większą radością, iż Jej Wysokość urodziła się i wychowała w Rosyi, ukochanej ojczyźnie naszej. Dnia wczorajszego przeszła na nasze prawosławne wyznanie i otrzymała pomazanie święte, dziś zaś zaślubiliśmy uroczyście JJ. cesarzew. MM. w katedrze pałacowej zimowej. Zawiadamiając wszystkich wiernych poddanych naszych o tym dla serca naszego tak radośnym wypadku rozkazujemy, aby zaślubiona oblubienica naszego brata ukochanego Mikołaja Mikołajewicza, błogowierna księżna Alexandra Petrowna przybrała tytuł „Cesarskiej Wysokości.“

Grecya.

(Organizacya zandarmeryi w pogoni zbójców. — Produkowanie spirytusu. — Okręt „Royal Albert“ zatonał.)

Z Aten piszą do *Triest. Zig.* pod dniem 4. b. m.: „Rząd przedsięwziął nowe środki w systemie ścigania zbójców. Minister wojny, pułkownik Smolenitz ogłosił je władzom wojskowym w okólniku, z którego widać, że olbrzymie to dzieło poruczono zandarmeryi dlatego, że obowiązek ten zawarty jest już w jej organizacyi, ażeby wykonowała tę ciężką służbę. Przeto każdy mirarch zandarmeryi będzie oddał działak niezawisłe i ma do dyspozycyi swojej nie tylko zandarmeryę, lecz wszystkie obwodowe wojska wszelkiej broni, o ile na to pozwala służba kas i więzień obwodowych.

Oprócz tej siły wojskowej zaprowadza rząd także 16 kolumn ruchowych; każda składa się z zandarmów, pomocniczych zandarmów (byłych żołnierzy pogranicznych), żołnierzy regularnej piechoty, a to tylko z kompanią strzelców lub grenadyerów. Ruchome te kolumny obejmują razem liczbę 1290 ludzi; każda kolumna pojedyncza składa się z 15—160 ludzi, według wielkości powiatu, właściwości i rozciągłości terenu. Formują pod wodzą Chalzdinos, majora fa-laugitów; składa się z 120 ludzi, powiększej części zandarmów. Prócz tego dodaje ministerstwo spraw wewnętrznych mirarchowi zandarmeryi, równie jak wymienionemu majorowi po 20 landwerzystów. Wszystkie te oddziały i małe korpusy wojskowe udają się w sprawach swej służby bezpośrednio do kancelaryi zandarmeryi w Atenach, a ta znowu zostaje bez rzeczywistego komendanta zandarmeryi bezpośrednio pod rozkazami ministerstwa wojny. — Ministerjum przyrzeka znaczną nagrodę za wierne posługi, a grozi bezwzględem ukaraniem za niedbałość albo złą wolę. Dotychczasowy komendant zandarmeryi, podpułkownik Karatezas usunięty jest z swej posady i mianowany kowendantem miasta Nauplii.

Głoszono wczoraj, że powróciła do Chalkidy uprowadzona familia deputowanego Buduris; pogłoska okazała się mylną; raczej ojciec wyjechał z Aten, godzić się ze zbójcami i wziął 30.000 drachm na wykupienie. — Lepsza wiadomość nadeszła z nadgraniczy pod Lamia. Między wojskiem liniowym i zbójcami, którzy się przeprawiali przez granicę turecką, zaszła potyczka, w której czterech zbójców poległo, a drudzy czterej są ranieni. Podobnie i w Liwadyi zabito sześć.

— Izba zajmuje się wnioskiem do ustawy na przywilej do produkowania spirytusu winnego, cukru, amidon i innych produktów chemicznych z głąbiów asfodelów. Roślina ta rozrasta się bardzo bujnie w Grecyi i jest prawdziwą plagą przy uprawie pola pod zboże i wino. Byłoby to wielkiem błogosławieństwem kultury i przemysłowości krajowej, gdyby ją na pożytek obrócić można. Dwa towarzystwa zgłosiły się o przywilej. Przywilej ten będzie trwał lat dziesięć i pozwala zbierać bezpłatnie materiał, to jest gąsienice asfodelów po wszystkich gruntach państwa i posiadłościach klasztornych.

— Do angielskiego liniowego okrętu o śrubie „Royal Albert“ w pobliżu Cap d'oro zaczęła weisnąć się woda, i niepozostawało nic innego, ażeby ocalić załogę, jak okręt zapędzić na mieliznę. Załogę ocalono, okręt zatonał; co z dział, amunicyi, prowiantu i t. d. będzie można wydrzeć bałwanom, to się później okaże. Dwa parowce odplynęły z pośpiechem w pomoc.

Turcya.

(Wiadomości bieżące. — Kanał Abdul-Medjid.)

Podług doniesień z *Konstantynopola* z 7go stycznia koncentruje Omer Basza wojska swoje pod Usurgheti. Z Sinope wysłano angielski paropływ do Suchum-Kale, który ma przywieść go do Konstantynopola. Do Erzerum odchodzą bez ustanku świeże woj-

skie tureckie: Francuzi mają odejść do Azji i nad Dunaj, tylko korpus rezerwowy pozostanie w Konstantynopolu. Z Persyi donoszą, że wpływ rosyjski wzmagają się tam w zagrażający sposób.

— Dnia 4. d. m. wydano firmanem, jak donosi *Triester Ztg.* koncesję na założenie kanału Abdul-Medzid (Küstendze) dla połączenia czarnego morza z Dunajem. Właścicielami akcyi są kapitaliści Konstantynopola, Paryża, Londynu i Wiednia, których zastępuje p. Forbes Campbell. Tym kanałem będzie skrócona żegluga z Konstantynopola do Czernawody o $\frac{9}{10}$ części. Dalsze korzyści zład są następujące: otworzenie bezpośredniej komunikacji między środkową Europą i Azją środkową, usunięcie rosyjskiego wpływu w Lewancie, równie jak wszelkich dotychczasowych przeszkód komunikacji, a dla Turcyi najszczególniej ułatwienie tranzytu między Europą i Azją: następnie założenie ważnego portu handlowego w Jugla. — Wielkie to przedsięwzięcie połączyłoby się z koleją żelazną, biegnącą z Konstantynopola do Belgradu.

Afryka.

(Lord Canning bawi w Egipcie.)

Według doniesień z **Alexandrii** z d. 5. stycznia w dzienniku *Times* bawił jeszcze lord Canning nowy generał gubernator wschodnich Indyi w górnym Egipcie. W Suez oczekiwano przybycia okrętu „Feroz” na którym lord Canning miał odpłynąć do Bombay.

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Depesze generała Codrington z 1. stycznia. — Raport księcia Górczakowa. — Plagi obozowe. — Żywność szkodliwa. — Zawłoka próżniaków i awanturników. — Wysadzenie doków.)

Lord Panmure otrzymał temi dniami dwie depesze od generała Codrington'a z dnia 1. stycznia. Pierwsza przynosi list Omera Baszy do generała Simpson datowany z Mingrelii z dnia 26. listopada, w którym dziękuje naczelnemu wodzowi tureckiemu za nadesłane wojsko jego medale krymskie. Druga depesza opisuje obecny stan zdrowia armii angielskiej i bardzo pomyślnie przynosi data. W upłynionym z dniem 29. grudnia tygodniu umarło tylko 36 żołnierzy, pierwsi zaś umierało zwykle najmniej 40. Na pokładzie okrętu „Borussa” odpłynęło wczoraj kilka oddziałów rozmaitego wojska na morze śródziemne.

— Sprawozdania księcia Górczakowa od 16. do 26. nie przynoszą nic nowego. Na widowni boju zachodzą małe tylko potyczki przedniej straży bez wszelkich ważniejszych następności. Sprzymierzeni zaniechali dla niezwykłe silnych mrozów swej pracy przy południowej stronie Sebastopola i starają się wzmocnić oddziały w płuch sukniach zimowych. Lazarety mają być przepełnione ludźmi, co podmraża ręce, nogi lub uszy. Z Geniczkeska donoszą pod dniem 18. grudnia, że całe morze zgnite i morze azowskie są w okół okryte grubą powłoką lodów. Doniesienia z wschodnich wybrzeży czarnego morza potwierdzają wieść o odwołaniu Omera Baszy z Redut-Kale. Generał Bagration-Muchrański nie omieszkał przedsięwziąć stosowne kroki, ażeby za pomocą ludności utrudnić ile możności odwrotny pochód wojskom tureckim. Liczne tłumy Mingrelów uderzają już zwycięsko na mniejsze oddziały wojsk tureckich a Omer Basza postradał wszystkie prawie środki przewozowe. Mając wiele do walenia z samą niedogodnością dróg i topograficznego położenia Mingrelii chciałby Omer Basza wsiąść napowrót na okręta, lecz nie dozwala tego nawalne wzburzenie morza. Położenie jego staje się więc z każdym dniem coraz więcej przykre i zatrważające.

— W Kamieszy skarżą się bardzo na bezsumiennosc kupiecką i wybór towarów przesyłanych z Francyi. Dzienniki wychodzące w Konstantynopolu powstają najszczególniej na handlarzy w Marsylii i Cette, którzy chcą wysłać tę nową dla nich Kalifornię, zapopatrzyć obóz w fałszowane i zdrowiu szkodliwe żywności. Zuchwałosc ich doszła do tego stopnia, że aż władza wojskowa wdać się musiała. Temi dniami kazano zatopić 100 beczek wina, z handlowego domu Durbee et Julien, bo były zaprawne, i odtąd surowo przetrząsają wszelką dostawę, a co szkodliwym znajdują zatapiają bez względu. W ogóle zwrócono pilną bacznosc na włoceżów, którzy się pokatnie nacisneli do Krymu i stali prawdziwą plagą miast i obozów. Według ogłoszonego obliczenia składa się ludność wojskowa w Krymie z 170—180.000 ludzi, a zabiegła ludność cywilna wynosi 13.000 między temi tylko 637 płci żeńskiej. Liczba zamężnych kobiet, które towarzyszą swym mężom, wynosi tylko 30; prócz tego wymieniają 11 lady, które nie mogły sobie tego odmówić, ażeby nie podzielać niebezpieczeństw wyższych oficerów w armii angielskiej.

— Z obozu pod Sebastopolem naja angielskie dzienniki listy z 29. po dzień 31go grudnia: *Daily News* ma list z 1go stycznia. Ostatni dzień upłynionego roku obrócił Angliacy i Francuzi na wysadzenie w powietrze doków. Wielką część ich zamieniono w gruzy, a do 14 dni spodziewają się ukończyć dzieło zniszczenia, tak iż Rosya, jeżeli kiedy zechce znowu w Sebastopelu uzbrajać okręta wojenne, będzie musiała znowu zacząć od budowania kosztownych wybrzeży i bram słuzowych. Iskraw dektryczną podpalone miny angielskie udały się, prócz jednej, która zawiedla; u Francuzów zaś cztery. Francuzi potrzebowali 14000 funtów prochu w 33 szarżach do wysadzenia jednego doku; a dwunastu ich szarż boczo-

nych obejmowała każda 500 funtów; szarże pod bramami słuzowymi zawierały około 110 funtów. Angliacy wysadzili w powietrze jeden dok dziesięcią szarżami, każda po 162 funtów, nie licząc w to miny boczne. Byłto najmniejszy z trzech doków, którego zniszczenie angielskim saperom poruczono. Inne dwa, które temi dniami mają być wysadzone w powietrze, są 233 i 236 stóp długie. Z wielkiej bramy słuzowej poszła jedna połowa w łupach zwycięzkiej do Anglii, a drugą do Francyi; każda połowa składa się z dwunastu wydrążonych szpag żelaznych, a każda szpada waży 50 cetnarów. Oto wszystko, co z Krymu donoszą.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 18. stycznia. Paropływ pocztowy ze Stanów zjednoczonych przybył właśnie do Southampton z wiadomościami z Nowego-Yorku z dnia 5. stycznia. Kongres nie wybrał jeszcze prezesa.

Marsylia, 18. stycznia. Okręt „Gange” przywiózł tej nocy pocztę konstantynopolską z dnia 7. stycznia. *Journal de Constantinople* donosi, że sprzymierzeni mają w obecnej chwili w Krymie 180 tysięcy żołnierza i trzynaście tysięcy urzędników cywilnych. Powietrze na półwyspie łagodniejsze. Wysadzenie doków sebastopolskich odroczone na kilka tygodni. Do Azji odchodzą ciągle posiłki. Dywizja egipska przybyła do Trebizondy, gdzie Omer Basza zajmie leże zimowe. Przedsiębiorca angielski p. Campbell otrzymał koncesję do budowy kanału z Kustendzy do Rasowy.

Wiadomości z **Aten** sięgają po dzień 8. stycznia. Minister wojny Smolenitz rozkazał uformowanie szesnastu kolomb ruchomych do ścigania zbójców po kraju. Minister spraw wewnętrznych wydał w tym względzie okólnik do prefektów.

Z **Neapolu** donoszą, że w ostatnich dniach grudnia dały się czuć w neapolitańskim powłórnem trzęsienia ziemi, niewyrządziły jednak szkody.

Madryt, 17go stycznia. Kortezy dyskutują nad ustawami względem towarzystw kredytowych i reformy taryfy. — W całej Hiszpanii panuje ślota nieustanna.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 22. stycznia. Spęd bydła rzeźnego na targu wczorajszym liczył 194 wołów, których w 10 stadach po 14 do 13 sztuk z Szczerca, Stryja, Dawidowa, Rozdołu i Żółkwi na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 190 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła mogącego wazyć 13 kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 144r.; szluka zaś, która szacowana na 19¹/₂ kamienia mięsa i 2¹/₂ kamień łożu, 37¹/₂ dukr. wad. wad.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 16. stycznia. Chociaż na dzisiejszy targ przypędzono znaczną liczbę 360 powiększej części galicyjskich wołów, jednak targ nie był żwawy, bo nikt nie mógł się tak licznego spędu spodziewać. Dla tego też przybyło na targ mało kupeców zagranicznych, a że przy poślednim gatunku bydła, ceny trzymały się wysoko, więc została niesprzedana większa część wołów, które na stacyach na przyszły targ zatrzymują, zwłaszcza że na przyszły tydzień zapowiedziano tylko 100 wołów z Galicyi. W drodze sprzedano do sflutowania tylko małe partye. W Lipniku tylko sprzedał Dawid Pflanzler z Brzeska do postanowienia na stajnię 22 wołów. — Na targ Wiedeński przypędzono tego tygodnia 2200 wołów. Płacono po 24 do 27 złr. m. k. za cetnar.

Kurs lwowski.

Dnia 22. stycznia.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	4	5	8
Dukat cesarski	5	7	5	11
Półimperyal zł. rosyjski	8	46	8	52
Rubel srebrny rosyjski	1	42	1	43
Talar pruski	1	35	1	37
Polski kurant i pięćzłotówka	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.)	88	20	88	45
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne)	70	24	71	—
5% Pożyczka narodowa	79	30	80	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22 stycznia.		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po		88	30
„ przedał „ „ 100 po		—	—
„ dawał „ „ za 100		—	—
„ ządał „ „ za 100		89	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 18. stycznia.		w przecięciu	
Obligacje długu państwa	5% za sto 78 7/8	78 1/2	78 3/8
delto pożyczki narod.	5% „ 80 3/8	80 1/2	80 5/8
delto z r. 1851 serya B.	5% „ —	—	—
delto z r. 1853 z wypłatą	5% „ —	—	—
Obligacje długu państwa	4 1/2% „ —	—	—
delto delto	4% „ 60 1/4	60 1/4	60 1/4
delto z r. 1850 z wypłatą	4% „ —	—	—
delto delto delto	3% „ —	—	—
delto delto	2 1/2% „ —	—	—

	za sto	w przecięciu
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—
detto detto z r. 1839	—	—
detto detto z r. 1854	98 ¹ / ₄	98 ¹ / ₄
Obl. wiéd. miejskiego banku	2 ¹ / ₂ 0/0	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5 ⁰ / ₀	—
Obl. indemn. Niz. Austr.	5 ⁰ / ₀	71 ¹ / ₂
detto krajów koron.	5 ⁰ / ₀	71 ¹ / ₂
Akcy bankowe	928 932 934	931
Akcy n. a. Tow. eshp. na 500 zlr.	—	—
Akcy kolei zel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	2262 ¹ / ₂	2262 ¹ / ₂
Akcy kolei zel. Glognickiej na 500 zlr.	—	—
Akcy kolei zel. Edynburskiej na 200 zlr.	—	—
Akcy kolei Budzińsko-Lineko-Gmundzkiej na 250 zlr.	250	250
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	594 597 593	596
Akcy austr. Lloyd w Tryeście na 500 zlr.	—	—
Galicyski listy zastawne po 4 ⁰ / ₀ na 100 zlr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiédenski kurs weksłów.

	Dnia 18. stycznia.	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	89 ⁵ / ₈ 1 ¹ / ₂ 1/2	89 ¹ / ₂ 2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	109 ⁸ / ₈ 1 ¹ / ₂ 1/2	109 ¹ / ₂ aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	198 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₄	198 ¹ / ₂ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	79 ³ / ₄ 1/2 80	79 ³ / ₄ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
London za 1 funt sztrl.	10-40 39 38	10-38 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	109 ¹ / ₂	109 ¹ / ₂ 2 m.
Marsylia za 300 franków	126 1/2	126 ¹ / ₂ 2 m.
Paryż za 300 franków	127 126 ³ / ₄ 1/2	126 ³ / ₄ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	251 250	250 ¹ / ₂ 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	455	455 T.S.
Cesarskie dukaty	13 ³ / ₄ 5/8	13 ³ / ₄ Agio.
Dukaty al mareo	—	— Agio.

Kurs giełdy wiédenskiej.

Dnia 19. stycznia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — 1. — Augsburg 110 l. — Frankfurt 109 l. — Hamburg 80¹/₂. — Liwurna —. — London 10.40. — Medyolan 109¹/₂. — Paryż 1271.
 Obligacye dlugu państwa 5⁰/₀ 78⁵/₈—78³/₄, detto 4¹/₂ 67¹/₂—67¹/₂, detto 4⁰/₀ 60¹/₄ — 60¹/₂, detto 3⁰/₀ 45 — 46, detto 2¹/₂ 38¹/₂—38³/₄, detto 1⁰/₀ 15¹/₄—15¹/₂, detto S. B. 5⁰/₀ 81 — 82. Pożyczka narodowa 5⁰/₀ 80³/₈—80¹/₁₆.
 Obligacye lomb. wen. pożyczki z roku 1850 5⁰/₀ 91 — 92. Obligacye indemn. niższ. austr. 5⁰/₀ 78 — 79; detto innych krajów koron. 71 — 73. Oblig. Glogn. z wypłata 5⁰/₀ 93 — 94. Detto Oedenburgs. z wypł. 5⁰/₀ 91¹/₂ — 92. Detto Peszl. 4⁰/₀ 94 — 94¹/₂. Detto Mediol. 4⁰/₀ 90¹/₂ — 91. Pożyczki loter. z r. 1834 233 — 234, detto z r. 1839 129 — 130, detto z r. 1854 98¹/₄ — 98³/₂. Oblig. bank. 2⁰/₀ 55¹/₂—56. Akcy bank. z ujmą za szl. 926—928; detto bez ujm. —. Akc. esk. banku 91 — 92. Akcy e. k. austr. uprzyw. tow. rząd. kolei żelazn. po 200 zlr. (500 frank.) 333¹/₄—333¹/₂. Póln. kolei Ces. Ferd. 225¹/₂—225³/₄. Detto Budzińsko-Lineko-Gmundzkiej 248 — 250. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20; detto 2. wydania 25 — 30. Akcy żeglugi Lloyd 410 — 415. Akcy mlyna parowego wiéd. 102 — 104. Akcy reżer. mostu łańcuch. 57 — 58. Prior. obl. Lloyd (w srebrze) 5⁰/₀ 90 — 91. Pólnocnej kolei 5⁰/₀ 81 — 82. Glognickie 5⁰/₀ 74 — 75. Obligacye Dun. żeglugi par. 5⁰/₀ 76 — 77. Renty Como 12¹/₂ — 12³/₄. Esterhazego losy 40 zł. 68 — 68¹/₂. Windischgräza losy 24 — 24¹/₄. Waldsteina losy 24 — 24¹/₄. Keglevicha losy 10³/₄ — 11. Ks. Salma losy 39—39¹/₄. St. Genois 39—39¹/₄. Palfego losy 40—40¹/₄. Cesarskich ważnych dukatów agio 14¹/₈ — 14.

Telegrafowany wiédenski kurs papierów i weksli.

Dnia 22. stycznia.

Oblig. dlugu państwa 5⁰/₀ 79¹/₈; 4¹/₂ 68³/₄; 4⁰/₀ —; 4⁰/₀ z r. 1850 — 3⁰/₀ —; 2¹/₂ 0/0 —. Losowane obligacye 5⁰/₀ —; Losy z r. 1834 za 1000 zlr. 232; z r. 1839 130¹/₂. Wiéd. miejsko bank. — Węgiers. obl. kamery nadw. — Akcy bank. 926 Akcy kolei póln. 2295. Glognickiej kolei żelaznej — Odenburgskie — Budwajskie 251¹/₂. Dunajskiej żeglugi parowej 604. Lloyd 420. Galic. listy zast. w Wiédniu — Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. 467¹/₂ zlr.

Amsterdam 1. 2. m. — Augsburg 109¹/₂ 3. m. Genua — 1 2. m. Frankfurt 108³/₈ 2. m. Hamburg 80¹/₈ 2. m. Liworno — 1. 2. m. Londyn 10 — 39. 1. m. Medyolan 109 l. Marsylia 126¹/₂ l. Paryż 126⁵/₈. Bukareszt 251. Konstantynopol — Smyrna —. Agio duk. ces. 12³/₄. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₀ lit. A. — lit. B. —. Lomb. —; 5⁰/₀ niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 72¹/₂. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 101¹/₄. Pożyczka narodowa 82¹/₈. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 337. fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

Hr. Stadnicki Alex., z Przemyśla. — Hr. Humnicki Jan, z Rozpucia. — PP. Thorznicki Juliusz, z Cucyłowa. — Zawadzki Seweryn, z Filipówki. — Paszkucki Ignacy, z Zendanowic. — Bredt Jakób Teodor, e. k. radca sądu obw. z Krakowa. — Urbański Wład., z Kostanowic. — Sozański Tadeusz, z Czajkowiec. — Czajkowski Hyp., z Krakowa. — Krzysztalowiec Jan, z Zabna. — Müller Piotr, z Sokółki. — Nowakowski Henryk, e. k. przełożony powiatu z Bełza. — Grochowolski Zygmunt, z Swirza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

PP. Brzezany Maurycy, do Koneczak. — Posturski Klemens, do Putiały. — niec. — Oedenburg Geringer Józef, do Borszczowa. — Geringer Adolf, do Wilawy. — Postruski August, do Nuszkałowic. — Szeliski Kalasanty, do Nowosiódek. — Obmiński Tytus, do Nowosiódek. — Bięcykowski, e. k. rotmistrz, do Bardachowa. — Janiszewski Jan, do Stryja. — Br. Schloisigg, e. k. poręcznik, do Czerniowiec. — Lux, e. k. podporucznik, do Nadworny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 21. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	321.80	+ 4.0 ⁰	84.9	południowy sł.	pochmurno
2. god. popoł.	321.52	+ 5.5 ⁰	73.0	" "	" "
10. god. wiecz.	321.46	+ 3.8 ⁰	83.9	" "	" "

TEATR.

Dziś: 23. stycznia (w 4. abon. nr. 1.)

„*Amiński Szatana.*“

Komedia z francuskiego w 3 aktach.

Wkrótce przedstawiony będzie: Najnowszy komedyo-dramat z francuskiego Alex. Dumasa (syna):

„*Demi Monde* czyli *Świat skażony.*“

KRONIKA.

Pobyt Królowy angielskiej w Paryżu dał powód odszukania w historii imion wszystkich monarchów angielskich, którzy przybywali do Francji. Wilhelm I. Zdobywca, zmarły w Rouen w r. 1088 w 22 lat po zdobyciu Anglii; Wilhelm II. Rudy zdobywca Normandii; Henryk I. przychodzi także do Francji, ażeby być świadkiem zgonu swego syna i całej swej rodziny (1119); Ryszard I. Lwie Serce zabiera francuskie archiwa do Towru w r. 1193; Jan Bez Kraju 1215; Henryk III. przegrywa w r. 1242 bitwę pod Taillebourg przeciw Ludwikowi IX.; Edward I. składa osobiście hold Filipowi Pięknemu w r. 1286; Edward II. żeni się jako następca tronu w r. 1298 z Izabellą francuską, ojciec zaś jego Edward I. z Małgorzatą siostrą Filipa; Edward III. przybywa do Francji zdobywa Calais r. 1347 przyjmując tytuł Króla Francji (zniesiony dopiero w roku 1801) i więzi Króla Jana Dobrego cztery miesiące w Anglii r. 1360; Ryszard II. żeni się we Francji r. 1394 z Izabellą francuską; Henryk V. obsadza Harfleur r. 1415, wygrywa bitwę pod Azincourt zajmuje Rouen i umiera w Vincennes r. 1422; Henryk VI. namaszczony na Króla Francji w kościele de Notre Dame r. 1431; Edward IV. wylądowuje w Calais i łączy się z Ludwikiem XI. r. 1475; Henryk VII. długi czas wygnaniec przymieszkuje w Bretange opuszcza Francję r. 1485, odziedzicza tron angielski po Ryszardzie III. i oblega Boulogne 1492; Henryk VIII. zwycięzca w bitwie pod Guinigate, łączy się z Franciszkiem I. przeciw Karolowi V. r. 1533.

Tu zaś przyrywają się odwiedziny Królów angielskich we Francji. Jakób tylko II. przybywa pozbawiony korony r. 1689 do St. Germain en Laye. W r. zaś 1855 odwiedza Królowa Wiktorya wystawę francuską.

— Z Londynu donoszą: We dwanaście lat po odplynięciu Johna Franklina z Anglii zdaje się wreszcie zniknąć ostatnia wątpliwość co do smutnego losu tej ekspedycji. Nadesłane właśnie z Ameryki doniesienia i wyjątki z dzienników obudzą pewno wszędzie zasłużoną uwagę i najgłębsze współczucie. Powtórne poszukiwania, przedsiębrane ze strony kompanii odnogi Hudsonskiej, potwierdziły w każdym względzie rezultat pierwszej ekspedycji i po trudach trzynastomiesięcznej żeglugi pośród największych niebezpieczeństw doszły do tej pewności, że ostatnie szczątki śmiałych żeglarzy polarnych w roku 1850, na

wyspie Montreal, pod 65 stopniem północnej szerokości, zginęły śmiercią z głodu. Liczne przedmioty, należące do ich łodzi i majtkowie, znalezione w posiadaniu Eskimów, którzy mieli być obecni przy zgonie ostatniego członka tej ekspedycji. Opowiadali o nim, że siedział na wybrzeżu morskiem skurczony, wycieńczony zupełnie na siłach i niezdolny ani przemówić ani też przyjąć pomocy. Podług doniesienia dziennika „Montreal Herald“ z 24. grudnia, który zawiera najdokładniejsze i najciekawsze szczegóły w tej mierze, uznano za rzecz słuszną uwierzyć najzupełniej opowiadanie Eskimów, którzy wyraźnymi gestami, ukazując zapadłe policzki i dotek żołądkowy, starali się wyjaśnić przyczynę śmierci. Przy końcu swego artykułu podaje „Montreal Herald“ w krótkości najważniejsze szczegóły z wyprawy Franklina, które zdaniem naszem zasługują na powtórzenie: „Obadwa okręta „Erebus“ i „Terror“ odplynęły w roku 1843 z Anglii. Ostatnia wiadomość o nich otrzymano w roku 1845. Jak się zdaje próbowały one przepłynąć w kilku miesiącach, ale dla nadzwyczajnych lodów nie mogły dokonać tego przedsięwzięcia, a w końcu, w roku 1848 zostały zgniecione w cieśninie Wiktoryi. Znaczna część załogi zginęła, reszta zaś zabrawszy wszelką żywność, jaką pozostała, wsiadła na jedną lub dwie łodzi i popłynęła w kierunku południowym ku wybrzeżom polarnym w nadziei, że będzie mogła dostać się do którego z portów odnogi Hudsonskiej. Najpodobniejszą do prawdy, że strawiła na tej straszliwej wędrówce całą przydatną do żeglugi porę roku 1849, a w następnym roku 1850 na nowo ją rozpoczęła, a w końcu przybyła do ujścia Rybkiej rzeki (fish-iver) ale niestety w takim stanie wycieńczenia, że zaledwie miała jeszcze dość siły, by podepchać łódź do lądu, zaczęła się na suche miejsce i umrzeć. Tyle wszystkiego zdołano z niejaką pewnością dojść o zaginięciu ekspedycji Franklina.“ Zarazem otrzymujemy tę szczęśliwą wiadomość, że okręt „Resolute“, który musiano opuścić, zamrożony śród lodów, zabrał na linę holowniczą jakiś amerykański statek polujący na wielorybów i przyciągnął do zatoki Newhawen. W chwili, gdy go spotkał statek, znajdował się o 1060 mil od miejsca, w którym go opuszczono; żagle i liny były w dobrym stanie.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 4. Rozmaitości.